

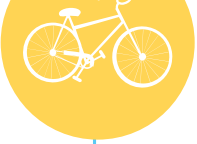
Maria Hakkarainen
Lapin yliopisto,
Matkailualan tutkimus- koulutusinstituutti

Jakamistalous matkailussa

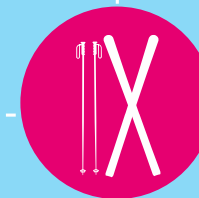
Suoeittelumarkkinoinnin ja jakamistalouden mahdollisuudet
Ti 9.10.2018

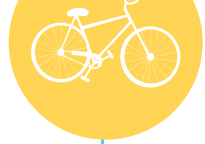

Jakamistalous

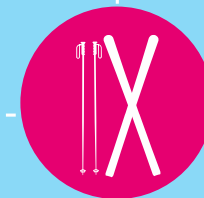
- Useita samaa ilmiötä kuvaavia käsitteitä, jakamistalous yleisimmin käytetty
- Digitaaliset alusta
- Jakamisen ja talouden paradoksi
- Haastaa perinteisen talousajattelun ja käsityksen omistajuudesta
- Kolmen tyyppisiä toimijoita: resursseja jakavat palveluntarjoajat, palveluiden käyttäjät ja välittäjäalustat
- Lisäksi jakamistalous vaikuttaa laajasti koko yhteiskuntaa, esim. perinteiseen liiketoimintaa kuten majoitustoimialaan, kaupunkisuunnitteluun, naapurustoon ym.

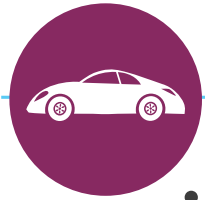
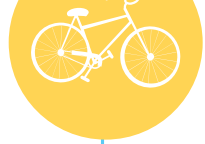

Matkailun jakamistalous

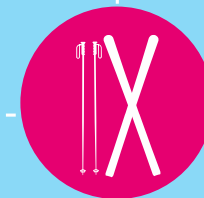
- Paikallisuuden kysyntä, yksilöllisten kokemusten etsiminen
- Matkailijalla väliaikainen käyttöoikeus erilaisiin paikallisiin palveluihin, tuotteisiin ja arkeen
- Majoitus, liikkumisen palvelut, aktiviteetit
- Yksityisten ihmisten tarjoamat tuotteet ja palvelut muokkaavat paikallista tietoa ja osaamista kaupalliseen muotoon

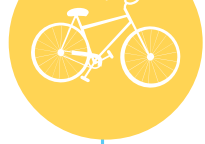

Kysymyksiä jakamistaloudesta

- Jakamistalouteen liittyy monenlaisia avoimia kysymyksiä kaikkien toimijoiden osalta
- Kaikille yhteiset kysymykset liittyvät verotukseen, vastuuseen, vakuuttamiseen ja turvallisuuteen
- Kysymysten näkökulma vaihtelee sen mukaan onko kyseessä, resursseja jakava palveluntarjoaja, palveluiden käyttäjä, alustatoimija vai joku muu, esim. naapuri tai yritys
- Kaikkiin matkailun jakamistalouden muotoihin:
  1. vertaismajoitus ja tilojen jakaminen
  2. liikkumisen palvelut
  3. osaamisen jakaminen ja elämysten tuottaminenliittyy myös omia erityiskysymyksiä

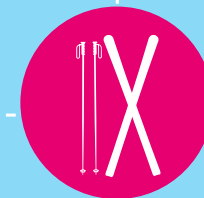
MAJOITUS JA TILOJEN JAKAMINEN

Vertaismajoitus, kotimajoitustoiminta vs. hotellimajoitus

- Couchsurfing: Vertaismajoittajaverkosto, ilmainen majoitus
- Airbnb: korvausta vastaan, lähestyy maksullisia majoituspalveluita
- Muita vertaismajoituspalveluita: esim. FridayFLats, homeaway.com ja homeexchange.com
- Hotellihuoneiden jakaminen

Muiden kuin majoitustilojen jakaminen

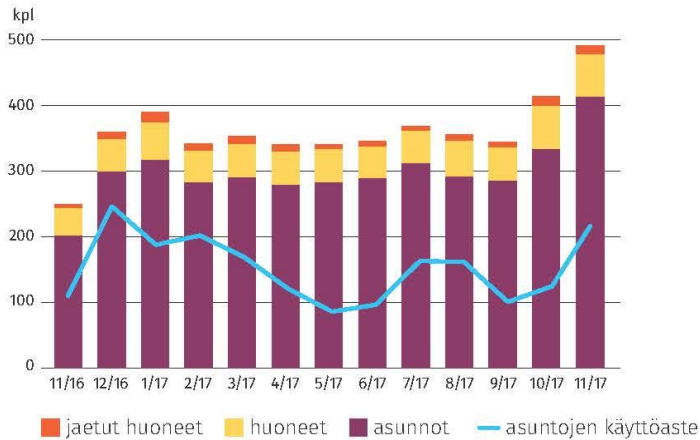
- Työtilat (Kliffainnovations, ShareDesk, Hub, workbar)
- Kokous- ja ryhmätyötilat (esim. hotellit jakajana)

AIRBNB ROVANIEMELLÄ

AIRBNB-KOHTEIDEN TARJONTA JA ASUNTOJEN KÄYTTÖASTE

Rovaniemen kohdekapasiteetti on pysynyt joulukuusta 2016 alkaen noin 350 kohteessa. Lokakuussa 2017 kohdemäärä lähti nousuun ja marraskuussa määrä oli jo lähes 500. Suurin osa välitettävistä kohteista on eri kokoisia, kokonaisia asuntoja.

1/5 vuokraajista välittää **50%** tarjolla olevista kohteista.

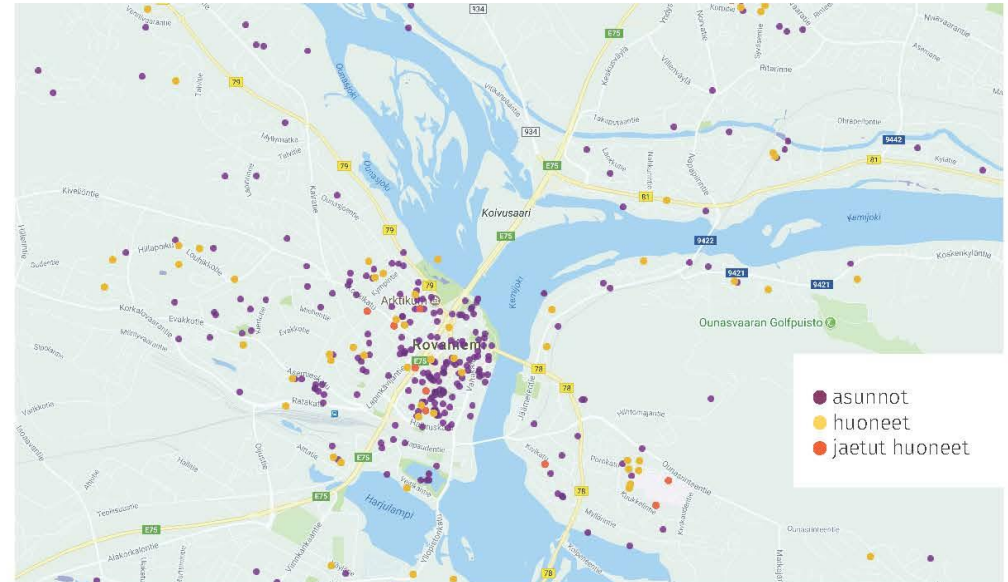
Marraskuussa 2017 oli 248 (79%) vuokraajalla vain yksi kohde listalla. 66 (21%) vuokraajalla oli useampi kohde. Vuokra kohteista 248 (50%) oli tarjolla yhden asunnon tarjoajalta ja 245 (50%) usean asunnon tarjoajalta.

KOKONAAN VUOKRALLA OLEVAN 1 MH-ASUNNON HINTA/VRK

joulukuu 2016   kesäkuu 2017
133€   **60€**

Suosituin kohdetyyppi on kokonaan vuokralla oleva yhden makuuhuoneen asunto. Joului on kohdevälittäjälle tuottoisinta aikaa. Kaikkien kohdetyyppien hinnat vaihtelevat Rovaniemen sesonkien mukaisesti.

KOhteet ROVANIEMELLÄ

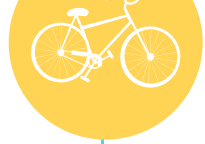

Rovaniemen Airbnb-kohteet keskittyvät voimakkaasti keskustan alueelle. Pääosa keskustan kohteista on kokonaan vuokralla olevia asuntoja.

Lähde: airdna.co, Market Minder

Jakamistalous matkailussa –hanke
shareabletourism.com

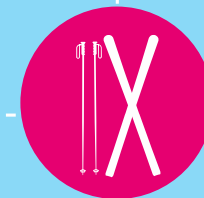

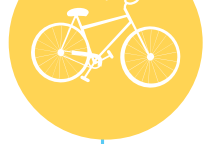

Vertaismajoituksen toimijat

- majoituksen tarjoajat,
- majoittajat,
- välitysalustat,
- perinteiset majoitusyritykset,
- naapurit ja paikallisasukkaat,
- taloyhtiöt,
- vakuutusyhtiöt,
- asuntosijoittajat,
- urheiluseurat
- isännöinti,
- verottaja,
- maankäyttö- ja kaavoitusviranomaiset

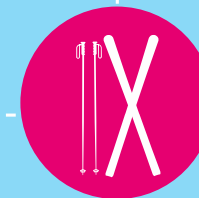

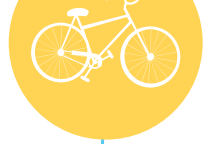
Kysymyksiä vertaismajoituksesta

- Kuka on vastuussa vahinkotilanteessa (oikeudet ja velvollisuudet)?
- Miten taataan kaikille turvallinen toimintaympäristö?
- Kuka on ammattimainen, kuka satunnainen toimija?
- Miten saada kaikki toiminta verotuksen pariin (selkeytys pääomaverotus vs. arvonlisäverotus)?
- Millaista sääntelyä erilaisten majoitusmuotojen tasapuoliseen kohteluun tarvitaan?
- Miten turvataan riittävä ja kohtuuhintainen asuntojen saatavuus myös paikallisasukkaille?
- Vertaismajoituskohteeseen liittyvät kysymykset taloyhtiöissä
- Miten olemassa olevia esim. tapahtumien kotimajoituskäytäntöjen malleja voidaan hyödyntää ja kehittää?
- Airdna.do tilastopalvelun hyödyntäminen oman kohteen markkinoinnissa

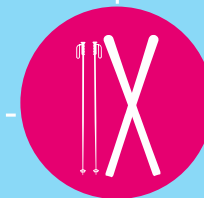
LIKKUMISEN PALVELUT

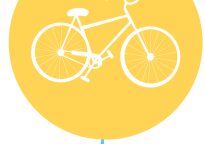
Auton jako- ja yhteiskäyttöpalvelut taksin ja auton vuokrauspalveluiden korvaajana

- Kimppakyytisivustot ja –yhteisöt (Kyydit.net, Facebook, Bla bla car)
- Yksityishenkilöiden ”taksikyydit” (Uber, Tuup)
- Yksityishenkilöiden autonvuokraus (ShareitBloxcar, Zipcar)
- Yhteiskäyttöautot (Lappeenrannan kaupunki)
- Parkkipalvelut (FlightCar, Rent-a-park)

Pyöräily: kaupunkipyörät, Spinlister, pyöräreitit

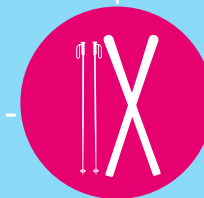
MAAS –mobility as a service(Ylläs Around, Ylläs Tiketti)

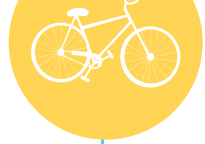

Liikkumisen palveluiden toimijat

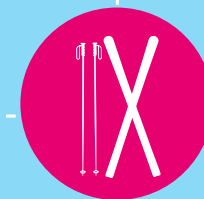
- Yksityiset auton omistajat,
- auton vuokraajat,
- kyydin jakajat, (sekä tarjoajat että käyttäjät),
- kuljetusta tarjoavat välitysalustat,
- vakuutusyhtiöt,
- verottaja,
- perinteiset autovuokraamot ja muut yritykset,
- reittiopaspalvelut,
- kunnat ja alueet,
- parkkipaikan jakajat,
- taloyhtiöt

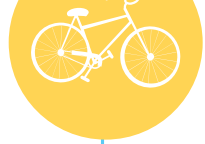

Kysymyksiä liikkumisen palveluista

- Vakuutuskäytäntöjen selkeyttäminen, kenen vakuutus korvaa ja mitä?
- Miten saada kaikki toiminta verotuksen pariin (selkeytys ansiotuloverotus vs. pääomatuloverotus)?
- Työehtoihin ja ammatinharjoittamiseen liittyvät kysymykset
- Miten tuoda jakamistalouden liikkumisen palvelut näkyväksi, esim.
  - Kimppakyytien ja -taksien esille tuominen reittioppaissa
  - Digitoiminen ja avoimet rajapinnat

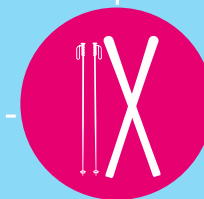
ELÄMYSTEN TUOTTAMINEN JA OSAAMISEN JAKAMINEN

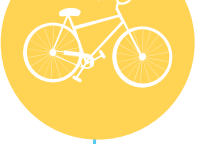
Yksityishenkilöiden tarjoamat elämykset

- Aktiviteetit (Doerz, activitiesfinland.com, Vayable)
- Ruokailut ja ruuan valmistus (VizEat)
- Paikallisoppaat (Anna mieki autan, Call a local, Rent a local Friend)

Tiedon ja kokemusten jakaminen (Tripadvisor)

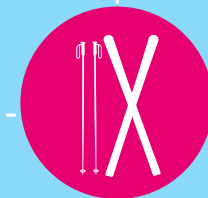
Tavaroiden, ruuan, pyykin yms. jako-, haku-, ja toimituspalvelut (Foodora, Wolt, Postmate)

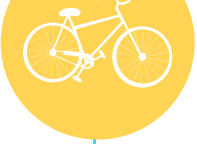

Elämysten tuottamisen toimijat

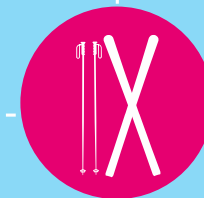
- yksityiset palveluntarjoajat,
- elämysten ostajat,
- välitysalustat, myös majoitusalustat,
- perinteiset (ohjelma)palveluyritykset,
- vakuutusyhtiöt,
- verottaja,
- Tukes
- laskutuspalveluyritykset,
- Jakamistalousperustaisen majoituksen huolinta ja lisäpalveluyritykset

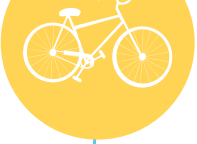

Kysymyksiä elämysten tuottamisesta

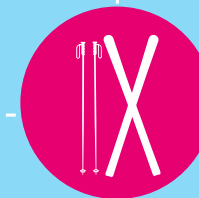
- Turvallisuuskysymykset
  - Kuka on vastuussa vahinkotilanteessa (oikeudet ja velvollisuudet)?
  - Turvallisuussuunnitelmat, hygieniapassit, ensiaputaidot
- Miten saada kaikki toiminta verotuksen pariin (selkeytys ansiotuloverotus vs. arvonlisäverotus)?
- Työehtoihin ja ammatinharjoittamiseen liittyvät kysymykset
- Elämysten ja palveluiden tarjoaminen kevytyrittäjänä
- Työttömyysehtoihin ja aktiivimalliin liittyvät kysymykset

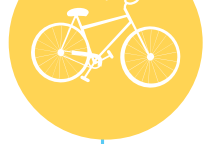

Parhaita käytäntöjä rakentamassa

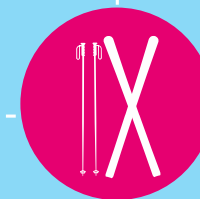
- Muuttuvan ilmiön jatkuva seuraaminen
- EU:n ohjeistukset
- Kansalliset ohjeistukset: suositukset, lainsäädäntö, hyvät toimintakäytännöt
- Paikalliset toimintamallit: kansalliset ja paikalliset vs. ylikansalliset välittäjätoimijat, kaupunkisuunnittelu, paikalliset toimintarajoitukset
- Uusien toimintamallien aktiivinen ja monitasoinen kehitystyö: palveluiden tarjoajat ja käyttäjät, välittäjät, viranomaiset, hankkeet, toimintaverkostot
- Tarvitaan sektorikohtaiset pelisäännöt, jotka huomioivat erilaiset, eri kokoiset toimijat ja alueet

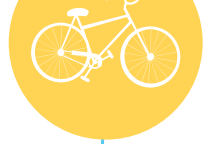

Hankkeessa tuotetut julkaisut

- Hakkarainen, M. & Jutila, S. (2017). Matkailun jakamistalous. Teoksessa Edelheim, J. & Ilola, H. (toim.), Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Rovaniemi: Lapland University Press.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-310-952-0>
- Nuottila, J., Jutila, S. & Hakkarainen, M. (2017). Kirjallisuuskatsaus: matkailun jakamistalous vastuullisuuden viitekehyksessä. Matkailututkimus 1/2, 2017.
<https://journal.fi/matkailututkimus/article/view/67854>
- Jutila, S. (2017). Jakamalla luovaa ja vastuullista tienaamista. Start-up Lapland –hankkeen loppujulkaisu, https://issuu.com/lapinamk/docs/b_27_2017_nisula_harju-myllyaho
- Hakkarainen, M. & Honkanen, A. (2017). Vertaismajoituksen tilastointia AIRBNB Rovaniemellä. Tilma -hankkeen loppujulkaisu, <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ula-201803141068>
- Hakkarainen, M. (2017). Hankkeet toistensa tukena. Start-up Lapland -hankkeen loppujulkaisu. Tilma -hankkeen loppujulkaisu, <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ula-201803141073>
- Paloniemi, P., Jutila, S. & Hakkarainen, M. (2018). Life in Lapland - Shareable Local Experiences. Proceedings of the Heritage, Tourism and Hospitality, International Conference 2017, a publication of the Turku School of Economics, Pori Unit Serie AX :2018

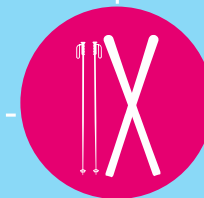

Vertaismajoituksen hyvät käytänteet – hanke (EAKR)

1.10. – 31.12.2018

Projektipäällikkö: Salla Jutila, salla.jutila@ulapland.fi

Kiitos!

shareabletourism.com

Maria.hakkarainen@ulapland.fi

